

Sammendrag:

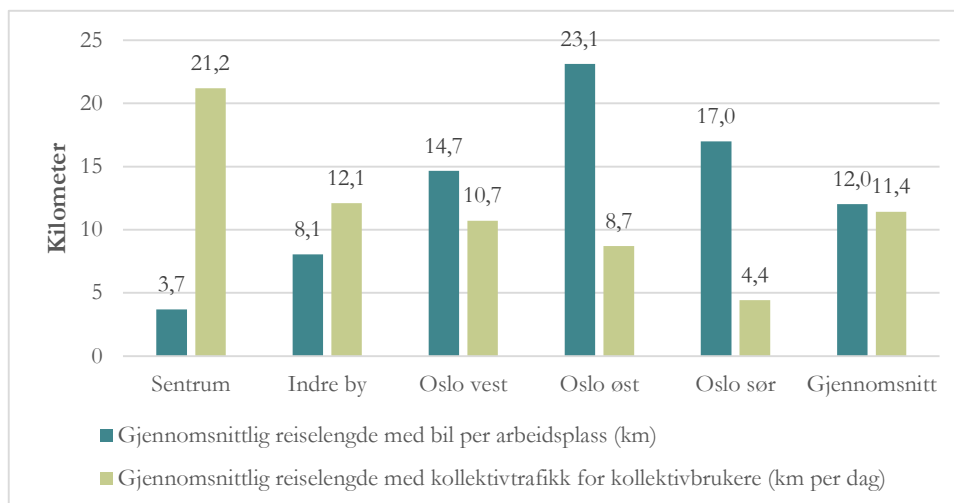
Miljøeffekter av sentral knutepunktsutvikling

TOI rapport 1285/2013 Revidert
Forfattere: Aud Tennøy, Kjersti Visnes Øksenholt og Jørgen Aarhaug
Oslo 2013 39 sider

Rom Eiendom AS forvalter store, sentrale områder i og ved tunge kollektivknutepunkter i mange norske byer. Som ledd i sitt arbeid med en strategi for utvikling av slike områder, ønsket Rom et kunnskapsgrunnlag for vurderinger av transportrelaterte effekter og nytte generelt, samt en konkret analyse av Roms utbygging i og ved Bjørvika. Den konkrete analysen viste at bygging av 12.500 arbeidsplasser i Bjørvika i stedet for fordelt som dagens arbeidsplasser i Oslo sparer byen for 7.300 bilturer og 104.000 kjøretøykilometer med bil per døgn. Dette gir 12 tonn mindre CO₂-utslipp, 20 kg mindre NO_x og 7 kg mindre NO₂, samt energibesparelser på 18 MWt per døgn. På årsbasis spares 1,7 millioner bilturer og 24 millioner kjøretøykilometer med bil.

Gjennomgangen av litteratur på feltet viste at man kan forvente at utbygging av boliger, handel, service og arbeidsplasser i slike sentrale områder med svært god kollektivtilgjengelighet vil medføre langt mindre nyskapt biltrafikk enn om slik utbygging skjer andre steder i byen og regionen. En analyse av tidligere gjennomførte reisevaneundersøkelser på bedrifter i Osloområdet bekreftet dette.

Resultatene av analyser av data fra den nasjonale reisevaneundersøkelsen viste at bilførerandelen for ansatte er langt lavere på arbeidsreiser til og fra sentrum (7 %) enn for gjennomsnittet på alle arbeidsreiser til Oslo (39 %). Vi analyserte også gjennomsnittlig reiselengde blant ansatte i ulike deler av byen som reiser med bil og kollektivt på arbeidsreisen. Basert på dette, beregnet vi gjennomsnittlig reiselengde med bil og kollektivtrafikk for ansatte i bedrifter i ulike deler av Oslo. Vi fant at arbeidsplasser i sentrum genererer langt mindre biltrafikk og langt mer kollektivtrafikk enn en gjennomsnittlig arbeidsplass i Oslo, se figur S1.

Figur S1: Gjennomsnittlig antall bilkilometer og personkilometer med kollektivtransport per arbeidsplass for bedrifter lokalisert i ulike deler av Oslo (tur-retur).

Videre analyser viste at det gir stor samfunnsmessig nytte å bygge 12.500 arbeidsplasser i Bjørvika i stedet for å fordele dem som gjennomsnittet i Oslo. Per dag sparer dette samfunnet for 12 tonn CO₂-utslipp per døgn, energiforbruk på 18 MWt, 20 kg NO_x- og 7 kg NO₂-utslipp. Da har vi også tatt hensyn til at lokalisering sentralt gir flere personkilometer med kollektivtransport. På årsbasis summerer tallene seg til 1,7 millioner bilturer og 24 millioner kjøretøykilometer, 4 GWt energi til transport, 2800 tonn klimagassutslipp, 5 tonn NO_x og 1,5 tonn NO₂.

Vi argumenterer for at sentral lokalisering av arbeidsplasser, boliger, handel og service vil gi vesentlig lavere biltrafikk og mindre negative miljøkonsekvenser også i andre byer.